

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 24. juni 2018

Kirkedag: 4.s.e.Trin/B

Tekst: 5 Mos 24,17-22; Rom 14,7-13; Matt 5,43-48

Salmer:

SK: 725 * 366 * 686 * 688 * 520 * 266

LL: 725 * 686 * 688 * 266

For 35 år siden, sådan ca., ringede telefonen en dag hos mig. Det var en persøn, jeg ikke havde set i nogle år. Hvorfor vedkommende ringede, kan jeg ikke huske, og der skulle gå endnu 20 år, før jeg mødte vedkommende igen. Men jeg kan huske, at vedkommende spurgte mig, hvad jeg synes måtte være det sejeste i verden at være. Jeg kan også huske, hvad jeg svarede. Jeg syntes, at det sejeste måtte være at være klog. Nu er jeg 55, og jeg synes nok, at der er godt nok lang vej dertil. Til gengæld synes jeg dog, at jeg er blevet klogere end den gang.

Det er lidt sjovt, at det hedder klog, klogere og klogest. Alligevel, så er det at være klogere ikke nødvendigvis det samme som at være klog. Det kommer jo an på, hvad udgangspunktet for at være klogere er. Og jeg er klogere, end jeg var for 35 år siden.

En af de ting jeg er blevet klogere på er, at verden ikke er sort/hvid. Det var den meget, da jeg var ung. Nu har jeg lært, at mellem sort og hvid er ufattelig mange nuancer ud i det grå. Jeg har også lært, at grå er blanding af sort og hvid, og alt efter om det er mørkegråt eller lysegråt, så er der både hvidt og sort iblandet, mere eller mindre alt efter tonen. Selv det mørkeste grå har et stæk af hvidt. Det er kun hvid og sort, der er de rene farver.

Hvis verden er sort/hvid, så handler det også meget om, hvad der er rigtigt og forkert. Sort er forkert, hvid er rigtig. Og altså, hvor svært kan det være. Sådan tænkte jeg noget mere i mine unge år, end jeg håber at tænke nu. For verden er meget mere, og for det meste grålig. Det er sjældent, at noget er fuldstændig og entydigt hvidt eller sort. Jeg håber meget, at jeg er blevet klogere på dette, for jeg synes selv, at mennesker, for hvem verden er sort/hvid, ja, de er godt nok besværlige at være sammen med og argumentere imod. Og ser man således på verden, så bliver man frygtelig hurtigt meget selvretfærdig, og der bliver ikke meget plads til at træde ved siden af, for når man ved, hvad der er det rigtige, så er det jo bare at gøre det, er indstillingen og attituden. Ja, gid det var så vel og nemt.

Jeg synes stadig, at for mange unge og yngre mennesker, er verden meget sort/hvid, som den var det for mig. Er der en naturlig sammenhæng mellem at se alle livets grå nuancer og så det tiltagende antal grå hår på hovedet? Et af de steder, hvor det sort/hvide skinner igennem, er i en helt bestemt del af konfirmandundervisningen. Og det har også berøring med dagens ord fra Jesus. Det handler om vore fjender, om dem, der forfølger os.

Jeg har tænkt længe over dette fænomen til i dag. Hvad skal der forstås ved fjender? Har jeg nogle fjender? Er der nogle, der sådan indædt hader mig? Det er der jo nok; men jeg kan ikke sige, at jeg oplever det som en forfølgelse. Men måske venter de blot på det rigtige tidspunkt til at slå til. Jeg må også erkende, at jeg er mig ikke bevidst, at der er nogle, jeg selv har det sådan overfor. Selvfølgelig er der da mennesker, hvis selskab jeg gerne går udenom. Men er de mine fjender? Jeg synes, der er forskel på 'fjender' og mennesker, jeg bare ikke bryder mig så meget om. Men der er måske ikke forskel? Men, det gør ikke Jesu ord til i dag nemmere, at vi/jeg måske deler

mennesker op i dem, jeg elsker/kan lide, dem jeg bryder mig mindre om og så fjender. Mere om dette om lidt.

Vi skal lige tilbage til konfirmanderne. De har fjender. Ikke som konfirmander, men som unge. Når vi i konfirmandundervisningen taler om bøn, så har jeg nogle bøns-opgaver til dem. Blandt andet skal de i en uge bede for en uven. Det er der nogle af dem, der ikke helt ved, hvad er. Men når jeg beskriver uvennen som den person i deres skole, de mest af alt hader, som på alle måder går dem på eller, hvad det nu kan være, så tager det dem ikke mange sekunder at finde en uven/fjende. Og her er ikke særligt mange grå nuancer. Det er sort/hvid, der gælder, nogle gange næsten nådesløst. Og, siger jeg til dem, den person skal I bede for i den næste uge, hver morgen. Jeg siger også til dem, at de skal nok ikke regne med, at Gud opfylder deres bøn, hvis de beder om, at pågældende uven må blive kørt ned på vej til skole. Derfor skal de bede for, at uvennen må få en god dag, at uvennen og de selv, må kunne finde ud af det, enten ved at blive venner eller lade hinanden være. De skal bede om, at få mulighed for at se uvennen med andre øjne end i fjendebilledet, hvilket kan være svært, hvis man nu er uvennens yndlings mobbeoffer.

Nogle konfirmander oplever derved, at det for det første er meget grænseoverskridende at skulle bede for en fjende/uven, og ikke må ønske al landsens ulykker og ondskab over vedkommende. Nogle konfirmander oplever også, at det er svært at bevare vreden mod fjenden, når man skal bede for vedkommende. Dét oplever de så også som noget positivt, idet det kræver helt vildt mange ressourcer af en selv at bevare vrede og had mod et andet menneske. Derved bliver der pludselig frigivet nogle ressourcer til noget andet. Og dette 'noget andet' kan i nogle tilfælde være, oplever konfirmanderne, at de heller ikke længere frygter fjenden så meget som tidligere. Det

betyder, er nogle konfirmanders oplevelse, at det at bede for en fjende, ikke nødvendigvis betyder, at fjendskabet ophører og de bliver slyngveninder, for sjovt nok, så er det oftest – ikke kun, men oftest, blandt pigerne, at de dybeste fjendskaber findes. Fjendskabet ophører ikke altid; men der sker noget i den bedende selv, som faktisk gør livet bedre. Enkelte når endda frem til, at det kan jo være, at min fjende har de samme problemer med mig, som man selv har med vedkommende.

Det skal så også siges, at der er konfirmander, som af forskellige årsager må give op over for dette, og ganske enkelt ikke kan bede for deres fjender. Nogle erkender det med et skuldertræk, og andre erkender det faktisk som et reelt problem for dem selv.

Mine oplevelser med konfirmanderne og samtalerne omkring dette gør også, at jeg kommer aldrig til at synge med i det kor, der mener, at konfirmander bliver konfirmeret for gavernes skyld. Det gør de også; men for det store flertal, er der meget mere på spil, og det går dybere end til det. Måske skal nogle af dem, som jeg selv, vente mange år på at blive klogere ud i dette; men begyndelsen dertil er i dem, og kun Gud ved, hvad det bliver til i dem.

Nu har jeg ikke inddraget dette som praktisk anskuelses-undervisning i konfirmandernes møde med bøn og det at elske i forhold til Jesu ord til os i dag om at elske og bede for fjender. Jeg har taget det med for at være noget af livet levet i praktik og som anledning til eftertanke.

Og her bliver det så relevant at vende tilbage til det med at inddele eller se på mennesker, som elskelige, mindre elskelige og direkte uelskelige (=fjenderne). Og som nævnt, så har jeg

for mit eget vedkommende lidt svært ved at se, om jeg direkte har fjender.

Men når Jesus udstrækker sine befalinger helt ud til fjendskabet, så strækker det også hen over de mindre elskelige af min medmennesker. Her studsede jeg faktisk lidt, da jeg sad og skrev prædikenen, fordi jeg kom til at skrive, at de mindre elskelige er mine *medmennesker*! Men er det også sådan, jeg ser på dem? Jeg tror, det er sådan, at Jesus ønsker, jeg skal se på dem. Det er også et af de emner, der er fælles for gudstjenestens læsninger i dag, vort syn på hinanden, vort menneskesyn på de andre omkring os.

Indtil videre har jeg ikke sagt noget, der gør alt dette specifikt for kristne mennesker. Det kan være – og nu bruger jeg et stort ord om klogskab, og om mine egne ord – og dette i mangel af bedre – det kan være livsvisdom, som mange andre ville kunne skrive under på. Men, der er kun et sted i verden, hvor det gøres til et krav, og ikke bare til en befaling eller hensigts-erklæring, og det er i Bibelen, i Jesu ord: Jeg siger Jer: Elsk! Bed! Vær fuldkomne! – for, at I må være Jeres himmelske fars børn; være fuldkomne, som Jeres himmelske far er fuldkommen!

På folkemødet på Bornholm for nylig var der også politikere, der slog på, at vi er et kristent land, og derfor skal tage hensyn til og tage vare på svage, udsatte, flygtninge osv. Dét er altså ikke specifikt kristent. Det er specifikt kristent, at det skal rettes mod vore fjender. Derfor kan man heller ikke lave hverken flygtningepolitik eller socialpolitik på Bibelens ord i dagens læsninger. For Jesus taler til dig og mig og om vort syn på også vores mindst elskelige medmennesker. Og ikke bare vort syn på dem, men vores omsorg/kærlighed og forbøn for dem. Og Jesus ser bort fra deres skyld i fjendskabet, han ser bort fra det, vi

kalder for retfærdighed i at nære had og vrede. Han ser kun på, hvordan vi er, og, at vi skal være vores himmelske fars børn.

Vi skal være vor himmelske fars børn. Vor himmelske far, som lader sin sol stå op over både gode og onde. Og da de slog naglerne gennem hænderne på Jesus, da bad han: Far, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør. Selvfølgelig vidste de, hvad de gjorde; men de vidste ikke konsekvenserne og perspektiverne i deres handlinger. De vidste ikke om den egentlige ondskab bag og formålet med det. Men han bad for dem. Verden, vore meget u-elskelige medmennesker/fjender og vi selv har brug for, at vi elsker og beder for, og det kræves af os, for sådan er Gud selv. Er det så svært? Ja, vel er det så. Vi må ikke slå det hen med et skuldertræk. Men vi må godt bede Gud om hjælp til det. Og den bøn hører Gud – det har vi konfirmander, der kan skrive under på.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen